

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI PLANU DZIAŁANIA PCA

2021

Spis treści

01

System akredytacji, podstawa prawna

02

Wizja, Misja, Wartości, Priorytety strategiczne

03

Zakres działalności akredytacyjnej

04

List Dyrektora

05

Akredytacja wsparciem gospodarki RP

06

Rozwój działalności akredytacyjnej

07

Polityka współpracy z regulatorami i perspektywa
rozszerzenia działalności akredytacyjnej

08

Działalność informacyjno-promocyjna i szkoleniowa

09

Doskonalenie działalności

10

Aktualna i przewidywana sytuacja finansowa

01 System akredytacji, podstawa prawna

SYSTEM AKREDYTACJI

Polskie Centrum Akredytacji (PCA) jako krajowa jednostka akredytująca jest upoważnione do akredytacji jednostek oceniających zgodność na podstawie ustawy z 13.04.2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku. PCA działa zgodnie z wymaganiami określonymi w ww. ustawie, w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 765/2008, normie PN-EN ISO/IEC 17011 „Ocena zgodności. Wymagania dla jednostek akredytujących prowadzących akredytację jednostek oceniających zgodność” oraz zgodnie z zobowiązaniami wynikającymi z zawartych wielostronnych porozumień: EA MLA, ILAC MRA, IAF MLA. Ogólne zasady i postanowienia jakimi kieruje się Polskie Centrum Akredytacji udzielając lub nadzorując akredytację przedstawione są w dokumencie DA-01 „Opis systemu akredytacji” oraz w dokumentach z nim związanych.

PODSTAWA PRAWNA

Ustawa z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku (t.j. Dz.U. 2022 poz. 1854 ze zm.).

Rozdział 6., Art. 38.

- Polskie Centrum Akredytacji, zwane dalej „Centrum”, jest krajową jednostką akredytującą.
- Centrum jest państwową osobą prawną.
- Nadzór nad Centrum sprawuje minister właściwy do spraw gospodarki, zwany dalej „Ministrem”.
- Centrum działa na podstawie ustawy oraz statutu.
- Minister, w drodze zarządzenia, nadaje Centrum statut, określając w szczególności strukturę organizacyjną Centrum.
- Centrum jest uprawnione do używania wizerunku orła ustalonego dla godła Rzeczypospolitej Polskiej.

Harmonizacja i zgodność, odpowiedzialność, bezstronność, kompetencje i zaufanie – to kluczowe wartości, na których opiera się funkcjonowanie Polskiego Centrum Akredytacji.

Art. 39.

1. Do zakresu działania Centrum należy:

- 1) akredytowanie jednostek oceniających zgodność
- 2) sprawowanie nadzoru nad akredytowanymi jednostkami oceniającymi zgodność, w zakresie spełniania przez nie wymagań, o których mowa w art. 22 ust. 4 i art. 24 ust. 3
- 3) prowadzenie wykazu akredytowanych jednostek oceniających zgodność
- 4) prowadzenie działań popularyzujących i promujących zagadnienia akredytacji, w tym organizowanie szkoleń i prowadzenie działalności wydawniczej, przy czym działania te nie mogą mieć charakteru komercyjnych usług doradczych
- 5) współpraca międzynarodowa w zakresie akredytacji, w szczególności w ramach członkostwa w jednostce, o której mowa w art. 14 rozporządzenia (WE) nr 765/2008.

02 Wizja, Misja, Wartości, Priorytety strategiczne

Wizja – kim chcemy być, jakie mamy aspiracje?

Polskie Centrum Akredytacji dąży do prowadzenia działalności akredytacyjnej:

- w sposób kompetentny, bezstronny, etyczny i wiarygodny,
- opierając się na wiedzy i doświadczeniu odpowiednio zmotywowanego personelu oraz angażując zewnętrznych ekspertów o specjalistycznej wiedzy,
- zgodnie z krajowymi i międzynarodowymi wymaganiami,
- uwzględniając bieżący kontekst organizacji i oczekiwania stron zainteresowanych.

MISJA – do czego zostaliśmy powołani?

Misją Polskiego Centrum Akredytacji jest działanie na rzecz rozwoju gospodarczego kraju poprzez usuwanie barier technicznych w obrocie towarowym, przy jednoczesnym zapewnieniu ochrony interesów publicznych, takich jak zdrowie i bezpieczeństwo, ochrona środowiska i bezpieczeństwo publiczne.

Kluczowym celem funkcjonowania Polskiego Centrum Akredytacji jest prowadzenie działalności akredytacyjnej. Jako krajowa jednostka akredytująca dostarczamy wszystkim stronom zainteresowanym zaufania do wyników oceny zgodności uzyskiwanych przez akredytowane podmioty.

WARTOŚCI

HARMONIZACJA I ZGODNOŚĆ

- działamy zgodnie z krajowymi i międzynarodowymi wymaganiami,
- wymagania i zasady akredytacji są transparentne i podane do publicznej wiadomości.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ

- angażujemy i uwzględniamy zdanie interesariuszy,
- działamy w interesie publicznym, chroniąc zdrowie i bezpieczeństwo, środowisko i bezpieczeństwo publiczne,
- działamy rzetelnie,
- jesteśmy proaktywni, adaptujemy się.

KOMPETENCJE

- działamy profesjonalnie i skutecznie,
- opieramy się na personelu o wysokich i specyficznych kompetencjach, jego doświadczeniu i ciągle rozwijanej wiedzy,
- wspieramy się wiedzą ekspercką z kraju i zagranicy,
- weryfikujemy i doskonalimy swoje działania.

ZAUFANIE

- dostarczamy spójne i wiarygodne wyniki,
- komunikujemy się szeroko, stosując dialog,
- zapewniamy poufność i bezpieczeństwo informacji,
- jesteśmy etyczni, niezależni i bezstronni,
- działamy w sposób niedyskryminujący.

PRIORYTETY STRATEGICZNE

- Rozwój działalności akredytacyjnej w celu wspierania innowacji, wzrostu i zrównoważonego rozwoju istniejących i nowych obszarów gospodarki.
- Dysponowanie personelem o specyficznej wiedzy i umiejętnościach oraz działanie na rzecz rozwoju zasobów personalnych.
- Wzmacnianie adekwatności i doskonalenie w dostarczaniu wiarygodnych usług akredytacyjnych.

ODNIESIENIE DO DOKUMENTÓW O CHARAKTERZE STRATEGICZNYM

- Strategia na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (z perspektywą do 2030 r.)
- Plan działalności Ministra Rozwoju i Technologii na rok 2024 (cel B1)
- EA Strategy 2025
- IAF Strategic Plan 2020-2025
- ILAC Strategic Plan 2015-2020 (przedłużony w grudniu 2020)

03 Zakres działalności akredytacyjnej

	Jednostka oceniająca zgodność	Norma akredytacyjna	Rodzaj działań w zakresie oceny zgodności	Program akredytacji PCA
	Laboratoria badawcze	PN-EN ISO/IEC 17025	Badania, pobieranie próbek	DAB-07
	Laboratoria wzorcujące	PN-EN ISO/IEC 17025	Wzorcowania	DAP-04
	Laboratoria medyczne	PN-EN ISO 15189	Badania medyczne	DAM-01
	Jednostki certyfikujące wyroby	PN-EN ISO/IEC 17065	Certyfikacja wyrobów, procesów, usług	DACW-01
	Jednostki certyfikujące systemy zarządzania	PN-EN ISO/IEC 17021-1	Certyfikacja systemów zarządzania	DACS-01
	Jednostki certyfikujące osoby	PN-EN ISO/IEC 17024	Certyfikacja osób	DACP-01
	Jednostki inspekcyjne	PN-EN ISO/IEC 17020	Inspekcja wyrobów, procesów, usług, instalacji lub ich projektów	DAK-01
	Jednostki weryfikujące i walidujące	PN-EN ISO/IEC 17029	Weryfikacje, walidacje	DAVG-01
	Weryfikatorzy środowiskowi EMAS	PN-EN ISO/IEC 17021-1	Weryfikacje	DAVE-01
	Organizatorzy badań biegłości	PN-EN ISO/IEC 17043	Organizacja badań biegłości	DAPT-01
	Producenci materiałów odniesienia	PN-EN ISO 17034	Produkcja materiałów odniesienia	DARM-01
	Biobanki	PN-EN ISO 20387	Biobankowanie	DABB-01

04 List Dyrektora

Szanowni Państwo!

sprawozdaniem z realizacji planu działania zamykamy – jak co roku – bardzo ważny etap wewnętrznych analiz i podsumowań. W raporcie zebraliśmy najistotniejsze informacje i statystyki dotyczące Polskiego Centrum Akredytacji, w szczególności prowadzonej przez nas działalności akredytacyjnej, informacyjno-promocyjnej i szkoleniowej oraz współpracy międzynarodowej. Sprawozdanie jest również okazją, by zaprezentować Państwu nasze wartości i priorytety strategiczne, a także podzielić się wizją rozwoju akredytacji jako mechanizmu wsparcia polskiej gospodarki.

Ubiegły rok był dla nas wyjątkowy ze względu na ewaluację w ramach Wielostronnego Porozumienia European co-operation for Accreditation (EA MLA), która odbyła się w kwietniu 2024 r. i wymagała dużej mobilizacji od całego zespołu PCA. Ocenie zostały poddane wszystkie obszary naszej działalności akredytacyjnej w odniesieniu do przepisów rozporządzenia (WE) 765/2008, normy ISO/IEC 17011 i odpowiednich wymagań międzynarodowych organizacji ds. akredytacji: EA, IAF i ILAC. Pozytywny rezultat ewaluacji – formalne potwierdzenie otrzymaliśmy jesienią ub. roku – oznacza, że PCA utrzymuje na kolejne cztery lata status sygnatariusza EA MLA.

Warto podkreślić, że ewaluacje w ramach międzynarodowych porozumień o wzajemnym uznawaniu stanowią fundament skutecznego

funkcjonowania globalnego systemu akredytacji. Dzięki rygorystycznym, przeprowadzanym regularnie ocenom, w których uczestniczą przedstawiciele jednostek akredytujących z innych krajów, potwierdzone zostają w sposób niezależny i bezstronny kompetencje ocenianej jednostki. W efekcie – akredytowane przez PCA usługi oceny zgodności uznawane są na całym świecie, co ułatwia wymianę handlową i zmniejsza obciążenia finansowe po stronie producentów czy przedsiębiorców, którzy nie muszą ponosić kosztów np. ponownych badań.

Usuwanie barier w obrocie towarowym, akredytacja stanowi nieocenione wsparcie dla gospodarki. Misją PCA jako krajowej jednostki akredytującej niezmiennie jest działanie na rzecz rozwoju gospodarczego kraju. Formułując cele i zadania w horyzoncie rocznym, bierzemy pod uwagę bieżący kontekst i oczekiwania stron zainteresowanych – w planie na 2024 r. jako cel główny wyznaczaliśmy sobie wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki. Jego realizacji podporządkowane były główne zadania: udzielanie akredytacji i nadzór nad akredytowanymi jednostkami, rozwój działalności akredytacyjnej oraz wsparcie dla regulatorów.

Aktualnie oferujemy 12 programów akredytacji, które obejmują: laboratoria badawcze, laboratoria wzorcujące, laboratoria medyczne, jednostki certyfikujące wyroby, jednostki certyfikujące systemy zarządzania, jednostki certyfikujące osoby, jednostki inspekcyjne, jednostki weryfikujące i walidujące, weryfikatorów środowiskowych EMAS, organizatorów badań biegłości, producentów materiałów odniesienia i biobanki. Bilans roku 2024 to 1720 ważnych akredytacji, z czego 47 stanowią akredytacje udzielone nowym podmiotom. W ub. roku przeprowadziliśmy też 2221 ocen w nadzorze, by potwierdzić kompetencje i skuteczność działań akredytowanych jednostek.

Jednym z naszych kluczowych priorytetów jest rozszerzanie działalności akredytacyjnej. W ub. roku objęliśmy akredytacją kolejne obszary oceny zgodności, takie jak inspekcje w ramach programu RMI (dostęp do informacji dotyczących naprawy, utrzymania i zabezpieczeń pojazdów) czy weryfikacja wskaźników emisji i kryteriów technicznych w jednostkach wytwórczych energii na potrzeby zadań wynikających z rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1214 (taksonomia). Ważnym aspektem naszej działalności jest też wspieranie organów regulacyjnych we wdrażaniu akredytacji w sektorowych programach oceny zgodności. Systematycznie rozwijamy tę współpracę, kładąc nacisk na wzmocnienie komunikacji i wymianę informacji z regulatorami.

W trosce o łatwiejszy dostęp do usług akredytacyjnych w 2024 r. podjęliśmy kolejne działania związane z cyfryzacją usług. Przede wszystkim wprowadziliśmy szereg nowych funkcjonalności platformy e-Akredytacja, która umożliwia elektroniczną obsługę procesów akredytacji i nadzoru. To nie tylko przyspiesza i usprawnia realizację poszczególnych etapów ocen, ale obniża również koszty akredytacji. Widzimy też pierwsze efekty pracy w systemie elektronicznego zarządzania dokumentacją EZD RP, który wdrożyliśmy rok wcześniej. W ostatnim czasie system został zintegrowany z platformą e-PUAP i usługą e-Doręczeń.

Najbardziej widoczną zmianą, jaką przyniósł ub. rok, jest z pewnością nasza nowa strona internetowa. Witryna PCA zyskała nowoczesny layout, zadbalismy o intuicyjną nawigację, przejrzysty podział tematyczny i atrakcyjne treści, uwzględniające zainteresowania oraz potrzeby naszych klientów. W 2024 r. do subskrybentów trafiły też dwa pierwsze numery newslettera, który jest kontynuacją biuletynu informacyjnego PCA, wydawanego w poprzednich latach w formie elektronicznej i drukowanej. Newsletter oferuje jeszcze wygodniejszy dostęp do najważniejszych informacji o działalności akredytacyjnej PCA i naszej oferty szkoleniowo-edukacyjnej.

Zależy nam na tym, by być instytucją nowoczesną, dostępną cyfrowo i przyjazną dla każdego. Dlatego komunikację oparliśmy na dialogu i jesteśmy zawsze otwarci na współpracę. I to przynosi rezultaty. Z przeprowadzonej w ub. roku ankiety satysfakcji wynika, że klienci wysoko oceniają zwłaszcza zaangażowanie i profesjonalizm personelu PCA. Bardzo nas to cieszy i – oczywiście – motywuje do jeszcze większego wysiłku. Na koniec chciałabym serdecznie podziękować za owocną współpracę i wsparcie merytoryczne naszym partnerom – Ministerstwu Rozwoju i Technologii, Radzie ds. Akredytacji oraz członkom Komitetów Technicznych.

Zapraszam do lektury!

Lucyna Olborska

Dyrektor Polskiego Centrum Akredytacji

05 Akredytacja wsparciem gospodarki RP

CEL GŁÓWNY

Wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki.

NAJWAŻNIEJSZE ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI CELU

- **Usuwanie barier technicznych w obrocie towarowym – realizacja zadań ustawowych.**
- **Realizacja zadań zgodnie z Planem działania PCA na rok 2024.**

PRZYJĘTE MIERNIKI STOPNIA REALIZACJI

Liczba ważnych akredytacji

- **planowana wartość miernika – 1750**
- **osiągnięta wartość miernika – 1720**

Działalność PCA realizowana jest zgodnie z zatwierdzonym przez Radę ds. Akredytacji rocznym planem działania przekazywanym do Ministra Rozwoju i Technologii. Plan na 2024 rok był spójny z zatwierdzonym planem działalności PCA wynikającym z ustawy o finansach publicznych i wpisywał się w plan działalności ministra właściwego ds. gospodarki na 2024 r. Realizacja planu działania PCA, a w szczególności wskazane mierniki, podlegały monitorowaniu i bieżącej sprawozdawczości.

Zgodnie z zadaniami ustawowymi oraz w ramach przyjętego planu działania, PCA akredytuje i nadzoruje jednostki oceniające zgodność w zakresie spełniania przez nie wymagań akredytacyjnych. Dzięki zagwarantowaniu spójności krajowego systemu oceny zgodności z systemami krajów członkowskich UE i krajów spoza UE, akredytowane przez PCA usługi są uznawane w innych państwach, w których były i są stosowane. Intensywnie rozwijająca się gospodarka, w szczególności te jej obszary, które angażują nowe technologie, stawiają kolejne wyzwania dla systemu oceny zgodności, a tym samym akredytacji jednostek oceniających zgodność.

Aby osiągnąć cel główny, wyznaczyliśmy sobie dodatkowe cele:

- **Udzielanie akredytacji i skuteczne sprawowanie nadzoru nad akredytowanymi podmiotami.**
- **Zapewnienie dostępności jednostkom oceniającym zgodność w zakresie wnioskowania o akredytację (i rozszerzania zakresów posiadanych akredytacji) o nowe programy oceny zgodności.**
- **Wspieranie organów regulacyjnych we wdrażaniu akredytacji w sektorowych programach oceny zgodności.**
- **Popularyzowanie wiedzy klientów, stron zainteresowanych i ogółu społeczeństwa w zakresie zasad akredytacji, aktualnych wymagań akredytacyjnych oraz nowych kierunków rozwoju akredytacji w Europie i na świecie.**

5.1. Działalność akredytacyjna

CEL

Udzielanie akredytacji i skuteczne sprawowanie nadzoru nad akredytowanymi podmiotami.

NAJWAŻNIEJSZE ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI CELU

- Realizacja ocen zgodnie z rocznym harmonogramem nadzoru z uwzględnieniem specyfiki i potrzeb biznesowych akredytowanych podmiotów.
- Udzielanie akredytacji nowym podmiotom.
- Komunikacja z akredytowanymi podmiotami przy zastosowaniu poszerzanych funkcjonalności systemu e-Akredytacja.

PRZYJĘTE MIERNIKI

- % realizacji harmonogram nadzoru:
 - planowana wartość miernika – nie mniej niż 95%
 - osiągnięta wartość miernika – 97%
- średni czas trwania procesów akredytacji (z wyłączeniem wydłużonych na wnioski jednostek oceniających zgodność):
 - planowana wartość miernika – 8 miesięcy (240 dni)
 - osiągnięta wartość miernika – 7 miesięcy (209 dni)
- średni czas trwania obsługi wniosków w nadzorze (zmiany zakresów akredytacji):
 - planowana wartość miernika – 3 miesiące (90 dni)
 - osiągnięta wartość miernika – 2,8 miesiąca (85 dni)

Procesy akredytacji i nadzoru

Różnorodność oraz zakres udzielanych i utrzymywanych akredytacji są bardzo szerokie. W 2024 roku udzieliliśmy nowym podmiotom 47 akredytacji oraz przyjęliśmy 61 kolejnych wniosków. Jednocześnie cofnęliśmy akredytację 35 podmiotom, z czego ponad 90% stanowiły dobrowolne rezygnacje. Najliczniejsze grupy akredytowanych jednostek oceniających zgodność stanowią laboratoria badawcze i wzorcujące oraz jednostki certyfikujące wyroby. Sprawując nadzór nad akredytowanymi jednostkami oceniającymi zgodność przeprowadziliśmy oceny w nadzorze, uwzględniając zmiany zakresów akredytacji wnioskowane przez podmioty oraz zmiany w wymaganiach akredytacyjnych. Planowane wykonanie harmonogramu nadzoru zostało zrealizowane. Łącznie przeprowadziliśmy 2221 ocen w nadzorze, a ich celem było potwierdzenie kompetencji i skuteczności działań akredytowanych podmiotów. Działania w tym obszarze są możliwe dzięki zaangażowaniu blisko 600 audytorów i ekspertów z odpowiednim poziomem wiedzy pozwalającym na ocenianie praktycznie wszystkich dyscyplin naukowych, inżynierskich i technicznych stosowanych w ocenie zgodności.

Przedstawione tabele podają liczbę ważnych akredytacji, cofniętych akredytacji, przyjętych wniosków i przeprowadzonych w 2024 r. ocen.

Tabela 1. Liczba akredytacji

	2023 (stan na koniec roku)	2024 (udzielone akredytacje)	2024 (akredytacje cofnięte)	2024 (stan na koniec roku)
Laboratoria badawcze PN-EN ISO/IEC 17025	1297	32	27	1302
Laboratoria wzorcujące PN-EN ISO/IEC 17025	162	1	4	159
Laboratoria medyczne PN-EN ISO 15189	18	2	0	20
Producenci materiałów odniesienia PN-EN ISO 17034	6	0	0	6
Organizatorzy badań biegłości PN-EN ISO/IEC 17043	13	0	2	11
Biobanki PN-EN ISO 20387	1	0	0	1
Jednostki certyfikujące wyroby PN-EN ISO/IEC 17065	98	6	2	102
Jednostki certyfikujące systemy zarządzania PN-EN ISO/IEC 17021-1	40	1	0	41
Jednostki certyfikujące osoby PN-EN ISO/IEC 17024	21	0	0	21
Jednostki inspekcyjne PN-EN ISO/IEC 17020	35	5	0	40
Weryfikatorzy EMAS PN-EN ISO/IEC 17021-1 / rozporządzenie (WE) nr 1221/2009	8	0	0	8
Weryfikatorzy GHG PN-EN ISO/IEC 17029	9	0	0	9
Razem	1708	47	35	1720

Tabela 2. Wnioski o akredytację i w nadzorze

	2023	2024
Wnioski o akredytację	63	61
Złożone wnioski w nadzorze (łącznie)	2005	1722
Wnioski o rozszerzenie zakresu akredytacji	287	303
Wnioski o uaktualnienie zakresu akredytacji	982	1115
Wnioski o rozszerzenie i uaktualnienie zakresu akredytacji (łącznie)	381	371
Wnioski o przeniesienie akredytacji	32	27

Tabela 3. Procesy akredytacji

	2023	2024
Udzielone akredytacje	69	47
Przerwane procesy akredytacji	3	1
Odmowa udzielenia akredytacji	1	1

Tabela 4. Liczba ocen w procesach akredytacji i nadzoru

Procesy akredytacji	2023	2024
Wizytacja wstępna	20	20
Ocena na miejscu	61	53
Ocena zdalna	2	0
Ocena hybrydowa	8	6
Obserwacja (prowadzona osobno)	4	8
Procesy nadzoru	2023	2024
Ocena na miejscu	1402	1397
Ocena zdalna	106	127
Ocena hybrydowa	259	294
Obserwacja (prowadzona osobno)	223	297
Przegląd dokumentacji	183	106
Oceny specjalne	12	8
Ocena działań korygujących	9	9

Tabela 5. Akredytacje cofnięte i zawieszone

	2023	2024
Akredytacje cofnięte w całości	41	35
– na wniosek CAB	38	33
– nałożone przez PCA	3	2
Akredytacje zawieszone w całości (na koniec roku)	19	15
– na wniosek CAB	18	14
– nałożone przez PCA	1	1
Akredytacje wznowione po zawieszeniu	16	8

Skargi na akredytowane podmioty

PCA monitoruje działania akredytowanych jednostek oceniających zgodność, uwzględniając informacje zwrotne od zainteresowanych stron. W 2024 roku do PCA wpłynęło 17 skarg na akredytowane podmioty, z czego rozpatrzono 14 (za zasadne lub częściowo zasadne uznano 13, za niezasadne uznano 1). Zakończono też postępowania w 3 przypadkach skarg wniesionych w 2023 r. (z czego: 2 skargi rozpatrzono pozytywnie, zaś 1 pozostawiono ostatecznie bez rozpoznania z uwagi na brak reakcji akredytowanego podmiotu na skargę – konsekwencją powyższego było zawieszenie akredytacji). W 8 przypadkach podjęliśmy decyzję o przeprowadzeniu u naszych klientów dodatkowych ocen specjalnych (poza planowanym nadzorem). Dla 3 skarg działania związane z rozpatrzeniem będą kontynuowane w 2025 roku.

Tabela nr 6. Skargi na akredytowane podmioty

Rodzaj podmiotu	Liczba skarg
Laboratoria badawcze	16
Laboratoria medyczne	1

Monitorowanie kompetencji akredytowanych podmiotów w okresach przejściowych

Sprawując nadzór nad akredytowanymi jednostkami oceniającymi zgodność, PCA weryfikuje wdrożenie i spełnienie przez nie znowelizowanych wymagań i warunków akredytacji, z uwzględnieniem ustalonych okresów przejściowych. Wyniki ocen prowadzonych przez PCA stanowią podstawę do utrzymywania udzielonych akredytacji w odniesieniu do aktualnych

kryteriów i są monitorowane w odniesieniu do terminów ustalonego okresu przejściowego. W minionym roku PCA weryfikowało i monitorowało wdrożenie znowelizowanych wymagań akredytacyjnych w poniższych obszarach:

- Akredytacja jednostek certyfikujących systemy zarządzania bezpieczeństwem żywności w odniesieniu do wymagań normy ISO 22003-1:2022.
- Akredytacja jednostek certyfikujących systemy zarządzania bezpieczeństwem żywności wg programu FSSC 22000 v.6.
- Akredytacja organizatorów badań biegłości w odniesieniu do wymagań normy PN-EN ISO/IEC 17043:2023-10.
- Akredytacja laboratoriów medycznych w odniesieniu do wymagań normy PN-EN ISO 15189:2023-02.
- Akredytacja jednostek weryfikujących z uwzględnieniem wymagań normy ISO 14066:2023.
- Akredytacja jednostek certyfikujących wyroby wg programu IFS Broker Standard wydanie 3.2.
- Akredytacja jednostek weryfikujących z uwzględnieniem postanowień dyrektywy 2003/87/WE i rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2024/873.
- Akredytacja jednostek certyfikujących systemy zarządzania bezpieczeństwem informacji w odniesieniu do wymagań normy ISO/IEC 27006-1:2024.
- Akredytacja jednostek weryfikujących prowadzących weryfikację danych do celów realizacji rozporządzenia (UE) 2024/573.
- Akredytacja jednostek weryfikujących prowadzących weryfikację danych do celów realizacji dyrektywy 2003/87/WE oraz weryfikację raportów emisji i pochłaniania gazów cieplarnianych na poziomie organizacji.

Cyfryzacja usług akredytacyjnych

W celu zapewnienia skutecznej i efektywnej realizacji procesów akredytacji i nadzoru PCA stale doskonali komunikację z klientami, personelem wewnętrznym i zewnętrznym.

W 2024 roku podejmowane były kolejne działania związane z cyfryzacją usług i przechodzeniem na elektroniczną ich obsługę.

„Wprowadzenie portalu e-Akredytacja oraz stopniowa digitalizacja procesów pozytywnie wpływa na wygodę oraz efektywność współpracy, te zmiany to zdecydowanie krok w dobrą stronę”.¹

➤ Rozwój i utrzymywanie systemu e-Akredytacja

Wdrożony w PCA system e-Akredytacja umożliwia obsługę procesów akredytacji i nadzoru, co jest korzystne dla naszych klientów, gdyż przyczynia się do usprawnienia i przyspieszenia

¹ Ankieta satysfakcji klienta – kwiecień 2024 r. Opinie klientów PCA na temat cyfryzacji usług akredytacyjnych.

realizacji poszczególnych etapów ocen, a także obniżenie kosztów akredytacji. Zrealizowane w minionym roku aktualizacje wprowadziły szereg nowych funkcjonalności, które miały na celu zarówno zwiększenie bezpieczeństwa, jak i poprawę wygody użytkownika systemu. W kolejnych latach PCA planuje dalszy rozwój nowoczesnych technologii, tak aby system był jeszcze bardziej niezawodny i przyjazny dla użytkownika.

► **Rozwój i utrzymywanie systemu EZD RP**

Rok 2024 był pierwszym pełnym cyklem pracy Polskiego Centrum Akredytacji w systemie elektronicznego zarządzania dokumentacją EZD RP. Celem wprowadzenia tego systemu było nie tylko usprawnienie obiegu dokumentów, ale też ich archiwizowanie. W minionym roku systematycznie zwiększana była liczba klas z jednolitego rzeczowego wykazu akt prowadzonych elektronicznie. Dla usprawnienia pracy kolejne dokumenty wewnętrzne przenoszone były też do obiegu w systemie, bez konieczności stosowania wersji papierowych. Ponadto system został zintegrowany z platformą e-PUAP, a pod koniec roku także z usługą e-Doręczeń.

Doskonalenie procesu planowania obserwacji

PCA zainicjowało działania mające na celu doskonalenie planowania i realizacji obserwacji procesów oceny zgodności przeprowadzanych przez akredytowane jednostki u klientów w kierunku zwiększenia skuteczności w perspektywie cyklu akredytacji. W tym obszarze podjęto i zrealizowało działania obejmujące:

- Wprowadzenie zasad proceduralnych dot. zgłaszania przez jednostki oceniające zgodność audytów do obserwacji i uregulowań, w przypadku braku możliwości realizacji obserwacji z przyczyn leżących po stronie jednostek.
- Stosowanie praktycznych narzędzi usprawniających proces komunikacji PCA z jednostkami oceniającymi zgodność w temacie planowanych przez jednostki i możliwych do obserwacji przez PCA audytów.
- Zobowiązanie jednostek oceniających zgodność do przekazywania do PCA, na początku roku planowego, szczegółowych informacji dotyczących wszystkich planowanych przez jednostki audytów w całym bieżącym roku.
- Informowanie jednostek oceniających zgodność przez PCA o planowanych w bieżącym cyklu akredytacji obserwacjach w celu umożliwienia zgłaszania przez jednostki wszystkich bieżących przypadków audytów z zakresu obserwacji przewidzianych do realizacji w całym cyklu akredytacji.
- Włączenie do programów spotkań z jednostkami oceniającymi zgodność tematów dotyczących doskonalenia planowania i realizacji obserwacji oceny zgodności realizowanej przez jednostki u klientów.

06 Rozwój działalności akredytacyjnej

CEL

Zapewnienie dostępności jednostkom oceniającym zgodność w zakresie wnioskowania o akredytację (i rozszerzania zakresów akredytacji) o nowe programy oceny zgodności.

NAJWAŻNIEJSZE ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI CELU

- Aktualizacja i opracowanie nowych programów akredytacji, uwzględniających akredytację nowych programów oceny zgodności oraz nowe uwarunkowania udzielania akredytacji.
- Dostosowanie procedur operacyjnych i zdolności technicznych do prowadzenia działalności akredytacyjnej w nowych i zaktualizowanych obszarach.

PRZYJĘTE MIERNIKI

- % wdrożenia nowych/zaktualizowanych programów akredytacji w terminach wymaganych przez interesariuszy
 - planowana wartość miernika – nie mniej niż 90%
 - osiągnięta wartość miernika – 93%

Rozszerzenie zakresu działalności akredytacyjnej o nowe obszary

PCA systematycznie analizuje oczekiwania i uwarunkowania funkcjonowania systemów oceny zgodności oraz monitoruje regulacje dotyczące akredytacji w kontekście rozszerzania i dostosowywania prowadzonej działalności akredytacyjnej. Zmiana norm i wymagań akredytacyjnych, nowe obszary oceny zgodności zarówno w obszarach regulowanych przepisami prawa, jak i dobrowolnych, zapotrzebowanie już akredytowanych jednostek na akredytację nowych procedur oceny zgodności – to przesłanki wskazujące na konieczność aktualizacji lub opracowania przez PCA nowych programów akredytacji. Zmiany w działalności akredytacyjnej są konsultowane i uzgadniane z zainteresowanymi stronami, a po ich akceptacji są wdrażane w odpowiedzi na zidentyfikowane zapotrzebowanie. W 2024 roku PCA objęło działalnością akredytacyjną nowe i zaktualizowane obszary oceny zgodności:

W obszarze regulowanym

- Akredytacja jednostek inspekcyjnych w obszarze dostępu do związanych z zabezpieczeniami informacji dotyczących naprawy i utrzymania pojazdów (Program RMI), na potrzeby realizacji zadań wynikających z rozporządzenia delegowanego komisji (UE) 2021/1244 z 20.05.2021 r. zmieniającego załącznik X do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/858 w odniesieniu do znormalizowanego dostępu do informacji z pokładowego układu diagnostycznego oraz informacji dotyczących naprawy i konserwacji pojazdów, a także wymogów i procedur w zakresie dostępu do informacji dotyczących zabezpieczeń pojazdu.
- Akredytacja jednostek weryfikujących w obszarze weryfikacji wniosków o wydanie gwarancji pochodzenia na potrzeby realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii.
- Akredytacja jednostek weryfikujących wskaźniki emisji i kryteria techniczne w jednostkach wytwórczych energii na potrzeby zadań wynikających z rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1214 (taksonomia).
- Akredytacja jednostek weryfikujących prowadzących działania w obszarze regulowanym przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1805 z dnia 13 września 2023 r. (rozporządzenie FuelEU Maritime).

W obszarze dobrowolnym

- Akredytacja jednostek certyfikujących wyroby na znak zgodności w ramach programu FEMB – Wymagania dotyczące zrównoważonego rozwoju dla mebli biurowych i innych niż domowe do użytku wewnętrznego.
- Akredytacja jednostek weryfikujących w obszarze weryfikacji raportów emisji i pochłaniania gazów cieplarnianych na poziomie organizacji (CFP).

Harmonizacja wymagań akredytacyjnych, nowelizacje polityk i procedur akredytacji

Działalność akredytacyjna PCA podlega ciągłej harmonizacji w zakresie stosowanych wymagań akredytacyjnych oraz zasad i procesów akredytacji. Takie podejście daje gwarancję globalnego uznawania wyników akredytowanej przez PCA działalności obszarze systemów oceny zgodności funkcjonujących w Europie i na świecie. Dzięki harmonizacji, działalność akredytacyjna PCA jest prowadzona zgodnie z aktualnymi i mającymi zastosowanie wymaganiami norm, przepisami prawa, a także postanowieniami międzynarodowymi odnoszącymi się zarówno do jednostek akredytujących, jak i jednostek oceniających zgodność. W efekcie końcowym harmonizacja działalności akredytacyjnej prowadzi do nowelizacji polityk, programów akredytacji oraz procedur operacyjnych i ich wdrażania przez PCA w realizowanych procesach akredytacji i nadzoru.

➤ Dodanie lub zmiana wymagań akredytacyjnych

W 2024 r. w wyniku dodania lub zmiany wymagań akredytacyjnych PCA objęło harmonizacją następujące obszary działalności akredytacyjnej:

W obszarze regulowanym

- Akredytacja jednostek weryfikujących w obszarze emisji gazów cieplarnianych z transportu morskiego na potrzeby realizacji zadań wynikających z rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2023/2917 z dnia 20 października 2023 r. w sprawie działań weryfikacyjnych, akredytacji weryfikatorów i zatwierdzania planów monitorowania przez organy administrujące zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/757 w sprawie monitorowania, raportowania i weryfikacji emisji dwutlenku węgla z transportu morskiego.
- Akredytacja jednostek weryfikujących w obszarze sprawozdań dotyczących F-gazów na potrzeby realizacji zadań wynikających z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/573 z dnia 7 lutego 2024 r. w sprawie fluorowanych gazów cieplarnianych, zmieniające dyrektywę (UE) 2019/1937.
- Akredytacja weryfikatorów środowiskowych EMAS na potrzeby realizacji zadań wynikających z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ek zarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS).

W obszarze dobrowolnym

- Akredytacja jednostek certyfikujących wyroby wg programu IFS Broker Standard wydanie 3.2.
- Akredytacja jednostek certyfikujących wyroby wg programu IFS Logistic wydanie 3.
- Akredytacja JCS w programie FSSC 22000 „System bezpieczeństwa żywności” wersja 6.0.

➤ Zmiana norm zawierających ogólne i dodatkowe wymagania akredytacyjne

Zmiana norm, które stanowią ogólne wymagania akredytacyjne, oraz norm zawierających dodatkowe wymagania skutkowała w 2024 r. dostosowaniem przez PCA działalności akredytacyjnej w następujących obszarach:

- Akredytacja organizatorów badań biegłości w odniesieniu do wymagań normy PN-EN ISO/IEC 17043:2023 „Ocena zgodności – Ogólne wymagania dotyczące kompetencji organizatorów badania biegłości”.
- Akredytacja weryfikatorów realizujących działania w obszarze emisji gazów cieplarnianych (weryfikatorów GHG) z uwzględnieniem wymagań normy ISO 14066:2023 “Environmental information – competence requirements for teams validating and verifying environmental information”.
- Akredytacja jednostek certyfikujących systemy zarządzania bezpieczeństwem informacji z uwzględnieniem wymagań normy ISO/IEC 27006-1:2024 “Information security, cybersecurity and privacy protection requirements for bodies providing audit and certification of information security management systems”.

➤ Zmiany i nowe publikacje dokumentów EA, ILAC i IAF

W zakresie harmonizacji działalności akredytacyjnej zadania, które zostały zrealizowane przez PCA w 2024 roku wiązały się również z bezpośrednim wdrożeniem do procesów akredytacji i nadzoru postanowień dokumentów obowiązkowych i wytycznych organizacji międzynarodowych: EA, ILAC i IAF. Postanowienia te dotyczyły zarówno jednostek oceniających zgodność, jak i działalności PCA, jako jednostki akredytującej.

W zakresie postanowień dotyczących jednostek oceniających zgodność wdrożono do stosowania dokumenty obowiązkowe:

- IAF MD 6:2023 “IAF Mandatory Document for the Application of ISO 14065:2020 (issue 3)”.
- IAF MD 9:2023 “Application of ISO/IEC 17021-1 in the Field of Medical Device Quality Management Systems (ISO 13485) (Issue 5)”.
- IAF MD 23:2023 “Control of Entities Operating on Behalf of Accredited Management Systems Certification Bodies (Issue 1, version 2)”.

W zakresie postanowień dotyczących jednostek akredytujących wdrożono do stosowania dokumenty obowiązkowe i wytyczne:

- IAF MD 7:2023 “IAF Mandatory Document for the Harmonization of Sanctions and Dealing with Fraudulent Behaviour (Issue 2), IAF ID 15:2023 Dealing with Fraudulent Behaviour (Issue 1)”.
- IAF MD 28:2023 “IAF Mandatory Document for the Upload and Maintenance of Data on IAF Database (issue 1)”.
- ILAC P8:11/2023 “ILAC Mutual Recognition Arrangement (Arrangement): Supplementary Requirements for the Use of Accreditation Symbols and for Claims of Accreditation Status by Accredited Conformity Assessment Bodies”.
- ILAC P9:2024 “ILAC Policy for Proficiency Testing and/or Interlaboratory comparisons other than Proficiency Testing”.
- ILAC G18:2024 “Guideline for describing Scopes of Accreditation”.
- EA-2/15 M:2023 “EA Requirements for the Accreditation of Flexible Scopes”.

➤ Bieżące aktualizacje polityk, procedur operacyjnych i programów akredytacji

Realizując procesy akredytacji i nadzoru nad udzielonymi akredytacjami PCA systematycznie doskonalili swoje procesy operacyjne i możliwości techniczne. W 2024 roku podjęliśmy szereg przedsięwzięć mających istotne znaczenie dla skuteczności i efektywności procesów akredytacji i nadzoru oraz ich dostosowaniu do zmieniających się, szeroko rozumianych, uwarunkowań. W szczególności, PCA realizując strategię zrównoważonego rozwoju, wspiera organy regulacyjne, przedsiębiorców i inne zainteresowane strony w osiąganiu ich celów, stosując zasady gwarantujące globalne uznawanie wyników akredytacji udzielanych przez PCA. Realizacja tej strategii wymaga tworzenia i utrzymywania adekwatnych podstaw formalnych i merytorycznych działalności akredytacyjnej, którymi są polityki, programy akredytacji i procedury operacyjne PCA, dostosowane do zmieniających się uwarunkowań i oczekiwań zainteresowanych stron. Kierując się powyższymi zasadami, w 2024 roku PCA znowelizowało i podjęło działania w zakresie nowelizacji podstawowych polityk stosowanych w obszarze działalności akredytacyjnej:

- DA-05 „Polityka dotycząca uczestnictwa w badaniach biegłości”.
- DA-06 „Polityka dotycząca spójności pomiarowej wyników pomiarów”.
- DA-10 „Akredytacja w zakresach elastycznych”.
- DA-02 „Zasady stosowania symboli akredytacji PCA”.

Znowelizowano również programy akredytacji stosowane w obszarze działalności jednostek certyfikujących wyroby, jednostek certyfikujących systemy zarządzania, jednostek certyfikujących osoby, jednostek inspekcyjnych oraz szereg wewnętrznych procedur i instrukcji operacyjnych funkcjonujących w zakresie procesów akredytacji i nadzoru.

6.1. Aktywny udział w tworzeniu europejskiego i międzynarodowego systemu akredytacji

Od ponad 20-tu lat jesteśmy częścią międzynarodowego systemu akredytacji.

W 2004 roku podpisaliśmy umowę o wzajemnym uznawaniu – European co-operation for Accreditation Multilateral Agreement (EA MLA).

W kolejnym roku – International Laboratory Accreditation Cooperation Mutual Recognition Arrangement (ILAC MRA) i International Accreditation Forum Multilateral Recognition Arrangement (IAF MLA).

PCA jest członkiem organizacji międzynarodowych działających w obszarze akredytacji: EA (European co-operation for Accreditation), IAF (International Accreditation Forum, Inc.), ILAC (International Laboratory Accreditation Cooperation), FALB (Forum of Accreditation and Licencing Bodies). Głównym celem prowadzenia aktywnej współpracy międzynarodowej jest udział w tworzeniu europejskiego i międzynarodowego systemu akredytacji, w tym udział w wielostronnych porozumieniach o wzajemnym uznawaniu oraz współpraca bilateralna z zagranicznymi jednostkami akredytującymi. Jesteśmy też sygnatariuszem wielostronnych porozumień (EA MLA, IAF MLA, ILAC MRA) we wszystkich objętych nimi zakresach.

Porozumienia te umożliwiają swobodny przepływ towarów i usług dzięki wzajemnemu uznawaniu akredytowanych wyników oceny zgodności w Europie i na świecie. Podstawą jest proces wzajemnych ocen potwierdzających, że wszyscy sygnatariusze prowadzą systemy akredytacji w sposób równoważny i kompetentny oraz zgodny z międzynarodowymi normami i wytycznymi. Daje to gwarancję, że wyniki dostarczane przez akredytowane przez PCA jednostki oceniające zgodność są uznawane w Europie i na świecie.

Ewaluacja PCA w ramach EA MLA

Pod koniec kwietnia (15-19.04.2024 r.) w PCA została przeprowadzona ewaluacja EA, w ramach której oceniane były wszystkie obszary działalności PCA w odniesieniu do spełnienia przepisów rozporządzenia (WE) 765/2008, normy ISO/IEC 17011 i odpowiednich wymagań międzynarodowych organizacji ds. akredytacji: EA, IAF, ILAC. W wyniku ewaluacji uzyskano dowody potwierdzające kompetencje PCA do utrzymania statusu sygnatariusza wielostronnego porozumienia EA Multilateral Agreement (EA MLA) w obszarach: badania, w tym badania medyczne, wzorcowania, inspekcje, organizatorzy badań biegłości, producenci materiałów odniesienia, certyfikacja systemów zarządzania, certyfikacja wyrobów, certyfikacja osób, walidacja i weryfikacja. Oficjalną decyzję w tej sprawie podjęła Rada ds. Wielostronnego Porozumienia European co-operation for Accreditation w dniu 5 października 2024 r. Ewaluacje w ramach EA MLA mają cykliczny charakter i są przeprowadzane regularnie co 4 lata. Termin kolejnej ewaluacji został wyznaczony na kwiecień 2028 r.

Przedstawiciele PCA w strukturach EA

Realizację założonych przez nas celów osiągamy m.in. reprezentując interesy polskich akredytowanych jednostek oceniających zgodność w europejskich i światowych organizacjach, co pozwala na realny wpływ na kształtowanie systemu akredytacji oraz oceny zgodności w Europie i na świecie. Potwierdzeniem jest utrzymywanie wysokiej pozycji w strukturach EA

przez pracowników PCA. W 2024 roku nasi przedstawiciele przewodniczyli następującym komitetom i grupom:

- Komitet ds. Inspekcji – do jego najważniejszych zadań należy harmonizacja działań akredytacyjnych w ramach EA w obszarze inspekcji, współpraca z właścicielami programów akredytacji i organami regulacyjnymi, a także aktywny wkład w rozwój europejskich i międzynarodowych norm i regulacji.
- Grupa Techniczna ds. Organizatorów Badań Biegłości i Producentów Materiałów Odniesienia (TN PTP/RMP) działająca w ramach Komitetu EA ds. Laboratoriów – stanowi dla jednostek akredytujących nieformalną platformę do dyskusji, wymiany doświadczeń i wiedzy technicznej. Do jej najważniejszych zadań należy harmonizacja działań akredytacyjnych w ramach EA w ww. obszarach.
- Questions & Answers Review Group działająca w ramach Komitetu EA ds. Harmonizacji Horyzontalnej – zadaniem grupy jest przygotowywanie odpowiedzi na pytania członków i wypracowywanie wspólnego stanowiska w sprawach istotnych z punktu widzenia harmonizacji funkcjonowania europejskich jednostek akredytujących.
- Informal Exchange on Digitalization Projects działająca w ramach Komitetu EA ds. Harmonizacji Horyzontalnej – zadaniem grupy jest współpraca i wymiana informacji na temat istniejących i planowanych projektów digitalizacji w jednostkach akredytujących.

Udział w posiedzeniach organizacji międzynarodowych oraz ewaluacjach

W ramach współpracy z organizacjami międzynarodowymi przedstawiciele PCA w 2024 roku wzięli udział w 45-ciu posiedzeniach komitetów technicznych i grup roboczych, zgromadzeniach ogólnych tych organizacji, obserwacjach ocen oraz w szkoleniach. Nasi eksperci uczestniczyli też w trzech ewaluacjach zagranicznych jednostek akredytujących, w tym: brytyjskiej (UKAS), belgijskiej (BELAC), szwedzkiej (SWEDAC) i czeskiej (CAI).

Rolą komitetów i grup roboczych jest zapewnienie jednolitej interpretacji norm i wytycznych, wypracowywanie wspólnych polityk w zakresie prowadzenia procesów akredytacji i nadzoru, realizacja systemu wzajemnych ocen zgodnie z międzynarodowymi praktykami, a także wspieranie i promocja wzajemnego uznawania akredytowanych wyników oceny zgodności. Zgromadzenia ogólne to z kolei najwyższy organ decyzyjny w strukturach tych organizacji, którego zadaniem jest przede wszystkim ustalanie i zatwierdzanie polityk, strategii i kierunków rozwoju działalności akredytacyjnej w Europie i na świecie, a także opiniowanie w sprawie porozumień z innymi organizacjami (np. Komisją Europejską i EFTA).

Współpraca z zagranicznymi jednostkami akredytującymi

Współpraca z zagranicznymi jednostkami akredytującymi prowadzona jest na wielu płaszczyznach: od polityki transgranicznej, przez wymianę informacji i doświadczeń,

po współpracę bilateralną. W ramach polityki transgranicznej PCA współpracuje z zagranicznymi jednostkami akredytującymi w zakresie prowadzenia ocen oddziałów jednostek oceniających zgodność zlokalizowanych na terenie Polski, jak również ocen akredytowanych przez PCA jednostek działających poza terytorium Polski. W 2024 r. zrealizowaliśmy 19 ocen na zlecenie zagranicznych jednostek akredytujących, w tym: 3 dla DAkkS (Niemcy), 2 dla CAI (Czechy), 7 dla UKAS (Wielka Brytania), 2 dla ACCREDIA (Włochy), 1 dla ENAC (Hiszpania), 1 dla LA (Litwa), 1 dla COFRAC (Francja) i 1 dla FINAS (Finlandia).

W ramach współpracy bilateralnej w połowie czerwca w Ostrawie odbyło się trójstronne spotkanie przedstawicieli jednostek akredytujących z Polski (PCA), Słowacji (SNAS) i Czech (CAI). Celem była m.in. wymiana wiedzy i doświadczeń nt. przeprowadzania ocen do celów notyfikacji, doskonalenia technik oceny, w tym digitalizacji usług akredytacyjnych, a także sposobów kalkulowania kosztów usług akredytacyjnych, czy nowych obszarów akredytacji, w tym weryfikacji i walidacji oraz biobankowania. Ponadto, omówiono koncepcję wymiany audytorów technicznych angażowanych do prowadzenia procesów akredytacji. Pod koniec listopada gościliśmy też przedstawicieli mołdawskiej jednostki akredytującej MOLDAC. Wizyta obejmowała m.in. udział w obserwacji audytu dot. weryfikacji emisji gazów cieplarnianych (GHG).

PCA wspiera też inicjatywy rządu, uczestnicząc w działaniach Komisji Międzyrządowych do spraw Współpracy Gospodarczej. We wrześniu, w ramach porozumienia z TAF, w Tajpei odbyło się spotkanie, którego celem było omówienie przez przedstawicieli PCA wymagań nowych regulacji europejskich dotyczących systemu EU ETS. Z kolei na początku grudnia Dyrektor PCA Lucyna Olborska wzięła udział w polsko-tajwańskich konsultacjach gospodarczych także w Tajpei, podczas których podpisała porozumienie o dalszej współpracy z tajwańską jednostką akredytującą (TAF). W wydarzeniu uczestniczył wiceminister Michał Jaros, sekretarz stanu w Ministerstwie Rozwoju i Technologii. Wizyta na Tajwanie była również okazją do spotkań z przedstawicielami lokalnego biznesu i prezentacji możliwości inwestycyjnych w Polsce.

6.2. Poszerzanie, utrzymywanie i monitorowanie kompetencji personelu stałego i zewnętrznego

Zatrudniamy 78 osób, współpracuje z nami blisko 600 audytorów i ekspertów.²

Polityka personalna Polskiego Centrum Akredytacji nastawiona jest na rozwój kompetencji zawodowych pracowników stałych i zewnętrznych. Nasz personel stały bierze udział w licznych szkoleniach, specjalistycznych konferencjach czy studiach podyplomowych. Dbamy również o poprawę znajomości języka angielskiego wśród naszych pracowników. W tym celu organizowane są lektoriaty językowe, a także zapewniany jest dostęp do tematycznych platform e-learningowych. Do ważniejszych szkoleń zrealizowanych w 2024 roku należały m.in.: szkolenie na temat przepisów RODO, w tym cyberbezpieczeństwa, szkolenie dot. procedur zgłoszeń wewnętrznych i ochrony sygnalistów, czy też szkolenie przeprowadzone przez członka Rady ds. Akredytacji, Dyrektora Centrum Przemysłu 4.0 Politechniki Śląskiej Andrzeja Soldatego nt. rozwoju i wdrożenia wizji Przemysłu 4.0. Z kolei dzięki wizycie w Factory of the Future Lab nasi pracownicy mieli możliwość praktycznego poznania, a przede wszystkim przetestowania koncepcji Przemysłu 4.0. Do działań wpływających na rozwój kompetencji naszych pracowników zaliczyć można również szkolenia organizowane przez European co-operation for Accreditation (EA), czy udział w międzynarodowych ewaluacjach oraz pracach międzynarodowych komitetów technicznych i grup roboczych.

Jak co roku PCA przygotowuje dla personelu zewnętrznego szeroki zestaw szkoleń, dbając o to, aby każda grupa miała zapewnione wsparcie w utrzymaniu i rozwoju kompetencji niezbędnych do prowadzenia ocen w jednostkach oceniających zgodność. W 2024 roku przygotowaliśmy także szkolenie ogólne dla całego zespołu audytorskiego i eksperckiego z tematyki obejmującej zasady i procedury systemu zarządzania bezpieczeństwem informacji oraz przepisy RODO. Ogółem w 2024 roku zorganizowaliśmy 31 szkoleń wewnętrznych, w których uczestniczyło 990 osób. Zdecydowana większość szkoleń odbyła się w formie zdalnej.

² Stan na 31 grudnia 2024 roku

07 Polityka współpracy z regulatorami i perspektywa rozszerzenia działalności akredytacyjnej

CEL

Wspieranie organów regulacyjnych we wdrażaniu akredytacji w sektorowych programach oceny zgodności.

NAJWAŻNIEJSZE ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI CELU

- Ustalenie w komunikacji z właściwymi organami regulacyjnymi perspektywy prac związanych z objęciem działalnością akredytacyjną obszarów oceny zgodności uwzględnionych w aktualnych i projektowanych przepisach prawa.

PRZYJĘTE MIERNIKI

- % zweryfikowanych regulacji prawnych (aktualnych lub projektowanych) uwzględniających akredytowaną ocenę zgodności
 - planowana wartość miernika – nie mniej niż 70%
 - osiągnięta wartość miernika – 77%

Polskie Centrum Akredytacji, jako krajowa jednostka akredytująca uwzględnia w działalności akredytacyjnej wymagania przepisów prawa dotyczące akredytacji i oceny zgodności, traktując je jako dodatkowe do norm akredytacyjnych. Są to wymagania akredytacyjne stosowane w tzw. obszarach regulowanych. Przy akredytacji w obszarach regulowanych PCA dąży do ścisłej współpracy z właściwymi organami regulacyjnymi w kontekście harmonizacji stosowania obowiązujących przepisów, uzgadniania właściwych warunków akredytacji i wzajemnej wymiany informacji, w tym w obszarze zakresów udzielanej akredytacji. Jednym z podstawowych celów tej współpracy jest ustalenie i stosowanie zasad i procesów akredytacji umożliwiających pełne i skuteczne wykorzystanie działalności akredytowanych jednostek oceniających zgodność w konkretnym, dedykowanym obszarze regulowanym przepisami prawa. Stosowanie akredytacji i akredytowanej oceny zgodności w obszarach regulowanych przepisami prawa może wynikać z przepisów prawa krajowego, ale również z przepisów wspólnotowego prawodawstwa harmonizacyjnego. Wyniki akredytowanej oceny zgodności są wykorzystywane w wielu obszarach regulowanych przepisami prawa, gdzie posiadanie akredytacji przez jednostki oceniające

wzgodność stanowi podstawę do prowadzenia działalności na rzecz obszaru regulowanego. Dlatego współpraca PCA z regulatorami i zainteresowanymi stronami jest kluczowa dla zapewnienia przydatności akredytacji do celów konkretnego obszaru regulowanego.

W minionym roku szczególnie ważne było dla nas wzmocnienie komunikacji między PCA a organami regulacyjnymi. W tym celu na stronie internetowej, w dedykowanej regulatorom zakładce, opublikowane zostały informacje o tym jak prawodawstwo Unii Europejskiej reguluje podstawowe zasady i reguły funkcjonowania akredytacji i akredytowanej oceny zgodności, stosowanej w ramach szeroko rozumianego nadzoru rynku, wspierających swobodny przepływ towarów i usług.

PCA monitoruje też projektowane przepisy i etapy ich uzgadniania pod kątem terminowego podejmowania zmian w działalności akredytacyjnej. W celu odpowiedniego przygotowania się do wdrożenia postanowień uwzględniających akredytację, na bieżąco weryfikowane są inicjatywy Komisji Europejskiej, publikacje ukazujące się w EU Official Journal, w Dzienniku Ustaw, czy informacje publikowane na stronach Rządowego Centrum Legislacji. Akredytacja pojawia się obecnie – na różnym etapie procesu legislacyjnego, w ponad 40 aktach prawnych. W 2024 r. na poziomie Unii Europejskiej opublikowano m.in.:

- Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2024/370 z dnia 23 stycznia 2024 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/2184 poprzez ustanowienie procedur oceny zgodności produktów do kontaktu z wodą przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz zasad wyznaczania jednostek oceniających zgodność uczestniczących w tych procedurach.
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/825 z dnia 28 lutego 2024 r. w sprawie zmiany dyrektyw 2005/29/WE i 2011/83/UE w odniesieniu do wzmocnienia pozycji konsumentów w procesie transformacji ekologicznej poprzez lepszą ochronę przed nieuczciwymi praktykami oraz lepsze informowanie.
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1787 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie redukcji emisji metanu w sektorze energetycznym oraz zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/942.
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/3012 z dnia 27 listopada 2024 r. w sprawie ustanowienia unijnych ram certyfikacji trwałego pochłaniania dwutlenku węgla, technik węglochłonnych oraz składowania dwutlenku węgla w produktach.

W 2024 roku prowadzone były również krajowe prace legislacyjne. Wśród projektów ustaw, które zawierają odwołania do akredytacji znalazły się m.in.:

- projekt ustawy o krajowym systemie certyfikacji cyberbezpieczeństwa (UC42)
- projekt ustawy o zmianie ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz niektórych innych ustaw (UC59)
- projekt ustawy o zmianie ustawy o zapobieganiu zanieczyszczaniu morza przez statki oraz niektórych innych ustaw (UC61)
- projekt ustawy o systemach sztucznej inteligencji (UC71).

08 Działalność informacyjno-promocyjna i szkoleniowa

CEL

Popularyzowanie wiedzy klientów, stron zainteresowanych i ogółu społeczeństwa w zakresie zasad akredytacji, aktualnych wymagań akredytacyjnych oraz nowych kierunków rozwoju akredytacji w Europie i na świecie.

NAJWAŻNIEJSZE ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI CELU

- Dywersyfikacja środków i narzędzi komunikacji przy realizacji działalności informacyjno-promocyjnej i szkoleniowej.
- Poszerzanie zakresu potencjalnych odbiorców i obszaru tematów podlegających komunikacji w relacjach z właściwymi odbiorcami.
- Stworzenie warunków dla funkcjonowania globalnej bazy danych akredytowanych przez PCA certyfikatów systemów zarządzania – IAF Cert Search.

PRZYJĘTE MIERNIKI

- wzrost dotarcia do odbiorców
 - planowana wartość miernika – nie mniej niż 5%
 - osiągnięta wartość miernika – 67%

Działalność informacyjno-promocyjna i szkoleniowa PCA adresowana jest do szerokiego grona odbiorców – konsumentów, przedstawicieli biznesu, klientów, regulatorów i pozostałych interesariuszy. W minionym roku kontynuowaliśmy działania, których celem było popularyzowanie wiedzy na temat akredytacji. Staraliśmy się to osiągnąć m.in. poprzez zapewnienie dostępu do aktualnej wiedzy z zakresu akredytacji, prezentowanie treści skierowanych do szerokiego grona odbiorców, a także kształtowanie umiejętności wykorzystania akredytacji przez organy regulacyjne, przedsiębiorców i inne zainteresowane strony. Dla zwiększenia efektywności podejmowanych działań współpracowaliśmy z wyższymi uczelniami, a także uczestniczyliśmy w licznych konferencjach i seminariach o charakterze naukowym i technicznym organizowanych przez zewnętrzne organizacje i stowarzyszenia.

Konferencja PCA, PKN i GUM na Targach Labs Expo

19-20 marca odbyły się Targi Wyposażenia i Technologii Laboratoryjnych Labs Expo w Poznaniu. To jedno z najważniejszych wydarzeń branżowych, gromadzące z roku na rok coraz liczniejsze grono uczestników. W ubiegłorocznej, 2. edycji Labs Expo udział wzięło 117 wystawców. PCA było patronem merytorycznym i współorganizatorem (razem z Polskim Komitetem Normalizacyjnym i Głównym Urzędem Miar) konferencji „Akredytacja, metrologia i normalizacja w laboratoriach AMN-L 2024”. Na bogaty program wydarzeń towarzyszących złożyły się wykłady, prezentacje i szkolenia. Eksperti z PCA poprowadzili warsztaty problemowe pt. „Doskonalenie działalności laboratoryjnej”. Rosnące zainteresowanie akredytacją, normalizacją i metrologią potwierdziła wysoka frekwencja na wspólnym stoisku PCA, PKN i GUM, gdzie można było porozmawiać z ekspertami i zapoznać się z materiałami informacyjnymi.

Patronaty, udział w seminariach i warsztatach

Ubiegły rok obfitował w wydarzenia organizowane stacjonarnie i online, które PCA objęło patronatem merytorycznym:

- I Ogólnopolska Konferencja „Skuteczne zarządzanie laboratorium” w Kielcach (10-12 kwietnia).
- VII Konferencja Naukowo-Szkoleniowa „Perspektywy rozwoju laboratoriów badawczych” w Ciedrzynie (25-26 kwietnia).
- FoodFakty Safety Week 2024 (3-7 czerwca).
- Warsztaty managerskie FoodFakty Science 4 Business w Łodzi (4-5 września).
- VII Konferencja „Innowacje – Pomiary – Akredytacje” w Rzeszowie (18 października).
- VII Konferencja Naukowo-Szkoleniowa „Badania Jakości Wód i Ścieków” w Podlesicach k. Kroczyca (24-25 października).
- FoodFakty Summit 2024 w Łodzi (6-7 listopada).

Jak co roku przedstawiciele PCA dzielili się swoją ekspercką wiedzą i doświadczeniem podczas zewnętrznych seminariów i warsztatów. Nasi specjaliści wzięli udział w roli prelegentów m.in. w IX Konferencji „Chemometria i metrologia w analityce” na Uniwersytecie im. A. Mickiewicza w Poznaniu (6 marca), webinarium Urzędu Ochrony Danych Osobowych „Certyfikacja w ochronie danych” (22 maja) i Krajowych Warsztatach Kompatybilności Elektromagnetycznej na Politechnice Wrocławskiej (28 czerwca).

Spotkania informacyjne z akredytowanymi podmiotami

Jedną z głównych form komunikacji PCA z jednostkami oceniającymi zgodność są spotkania informacyjne. W ubiegłym roku spotkania te koncentrowały się na zagadnieniach dotyczących zmian wymagań akredytacyjnych i warunków akredytacji w poszczególnych obszarach. Chcąc uwzględnić rosnące zainteresowanie tego typu spotkaniami oraz możliwość wymiany doświadczeń, w ubiegłym roku zorganizowaliśmy 12 spotkań z akredytowanymi podmiotami

– wszystkie w formule online. Taka forma komunikacji z przedstawicielami akredytowanych podmiotów corocznie gromadzi wielu zainteresowanych, tym razem w spotkaniach wzięło udział ogółem 461 osób. Spotkania dedykowane były certyfikacji systemów zarządzania, certyfikacji wyrobów i certyfikacji osób, jednostkom inspekcyjnym, weryfikatorom EMAS i GHG, laboratoriom wzorcującym i badawczym oraz organizatorom badań biegłości.

Szkolenia otwarte PCA

Nasze szkolenia otwarte prowadzone są wyłącznie przez pracowników PCA. Dzięki temu dajemy możliwość korzystania z wiedzy naszych wyspecjalizowanych ekspertów.

Celem organizowanych przez PCA szkoleń otwartych jest dostarczanie jednostkom oceniającym zgodność i innym zainteresowanym stronom wiedzy na temat zasad funkcjonowania systemu oceny zgodności oraz wymagań akredytacyjnych. Nasze szkolenia jak zwykle cieszyły się dużą popularnością. Z analizy przeprowadzonych ankiet wynika, że szkolenia online cieszą się takim samym zainteresowaniem co stacjonarne, dlatego mając na uwadze dostosowanie naszej oferty do potrzeb zainteresowanych stron, część z nich zorganizowaliśmy w formie stacjonarnej, a część on-line. Łącznie w minionym roku przeprowadziliśmy 16 szkoleń, w ramach których przeszkoliliśmy 353 osoby. Harmonogram szkoleń zrealizowany został dla 13-tu popularnych tematów szkoleniowych. W związku z bardzo dużym zainteresowaniem uczestników dla niektórych z nich poszerzano ofertę o dodatkowe terminy. Planowane jest też rozszerzenie oferty szkoleniowej o dwie nowe pozycje.

Współpraca z wyższymi uczelniami

PCA od wielu lat aktywnie współpracuje z wyższymi uczelniami, co daje możliwość upowszechniania wiedzy na temat akredytacji i systemu oceny zgodności, a w dalszej perspektywie – kształtowania kompetencji personelu jednostek oceniających zgodność. Jest to również szansa na przygotowanie i pozyskanie personelu zewnętrznego – przyszłych audytorów i ekspertów PCA. W 2024 roku kontynuowaliśmy wieloletnią współpracę z Uniwersytetem Warszawskim – na Wydziale Chemii dla słuchaczy studiów podyplomowych nasi eksperci prowadzili wykłady z metrologii chemicznej (łącznie przeszkoliliśmy 39 osób).

Podcasty PCA

W 2024 r. PCA zrealizowało i opublikowało na swoim kanale podcastowym, na stronie www oraz w mediach społecznościowych nowy, reportażowy cykl rozmów poświęconych wybranym obszarom akredytacji (październik-listopad). Tematami kolejnych audycji były: ochrona danych osobowych, bezpieczeństwo żywności, zmiany unijnych regulacji dotyczących wyrobów budowlanych oznakowanych symbolem CE i pompy ciepła. W rozmowach wzięli udział eksperci z PCA i zaproszeni goście. Premierze nowych odcinków towarzyszyła kampania promocyjna na platformie Facebook. Reklamę zobaczyło ponad 400 tys. osób.

Strona internetowa i media społecznościowe

Z myślą o łatwiejszym dostępie do informacji i większej wygodzie użytkowników uruchomiliśmy nową stronę internetową. Witryna PCA zyskała nowoczesny layout i przejrzysty układ treści, uwzględniający zainteresowania i potrzeby różnych grup odbiorców: klientów, regulatorów, przedsiębiorców i konsumentów. Liczba odsłon strony internetowej w 2024 r. – 1 688 806. Skuteczne dotarcie do szerokiego grona odbiorców zapewniają kanały społecznościowe.

Korzystając z profili na X-com, Facebook, LinkedIn i YouTube, PCA dostarcza najbardziej aktualnych informacji nt. swojej działalności i promuje akredytację. Łączna liczba obserwujących profile społecznościowe PCA – 6 750 (wzrost o prawie 1000). Liczba wyświetleń na FB – 591 292.

Publikacja wydawnictw

W 2024 r. do subskrybentów trafiły dwa pierwsze wydania „Newslettera Polskiego Centrum Akredytacji – PCA Info”, który jest kontynuacją biuletynu informacyjnego PCA, wydawanego w poprzednich latach w formie elektronicznej i drukowanej. Newsletter oferuje jeszcze wygodniejszy dostęp do najważniejszych informacji o działalności akredytacyjnej PCA i naszej oferty szkoleniowo-edukacyjnej. Liczba subskrybentów: 1 166.

W ramach popularyzacji tematyki akredytacyjnej przygotowaliśmy polskie tłumaczenie dwóch broszur: „Dlaczego warto skorzystać z usług akredytowanej jednostki certyfikującej systemy zarządzania” (publikacja International Accreditation Forum) i „Dlaczego warto skorzystać z usług akredytowanego laboratorium” (publikacja International Laboratory Accreditation Cooperation). Obie pozycje w wersji interaktywnej są dostępne na stronie internetowej PCA.

Cykl infografik – obszary akredytacji

Nowa seria 16 infografik, które prezentują wszystkie obszary działalności akredytacyjnej PCA, publikowana była na naszych kanałach społecznościowych od września 2024 r. do stycznia 2025 r. To kontynuacja cieszącego się popularnością cyklu #AkredytacjaodAdoZ, w którym przybliżamy tematykę akredytacyjną, wyjaśniamy procedury, w przystępny sposób i na konkretnych przykładach pokazujemy, jakie korzyści oferuje akredytacja.

09 Doskonalenie działalności

Każdego roku dokładamy starań, aby nasza współpraca z klientami przebiegała w sposób profesjonalny i zgodny z ich oczekiwaniami. W minionym roku przeprowadziliśmy ankietę satysfakcji klienta, której celem było zebranie opinii na temat jakości świadczonych usług, organizacji procesów akredytacji oraz współpracy z zespołami oceniającymi. Analiza otrzymanych ankiet pokazała, że wysoko oceniona została uprzejmość i zaangażowanie pracowników PCA, a także profesjonalizm zespołów oceniających.

Łącznie 97 % klientów zadowolonych ze współpracy z Polskim Centrum Akredytacji.

Wyniki ankiety stanowiły dla nas cenną wskazówkę do dalszego doskonalenia usług. Dlatego konsekwentnie pracowaliśmy nad poprawą jakości działalności akredytacyjnej, w tym: planowania ocen, komunikacji z klientami, a także nad zwiększeniem dostępności i bezpieczeństwa informacji poprzez dalszy rozwój platformy e-Akredytacja. Dużo uwagi poświęciliśmy też wzmocnieniu kompetencji zespołów oceniających, tak aby zapewnić jednolite podejście do stosowania wymagań akredytacyjnych w realizowanych ocenach.

Jak ogólnie określisz poziom zadowolenia ze współpracy z PCA w ostatnim roku?

% oceny	
zupełnie niezadowolony	0%
niezadowolony	0%
raczej niezadowolony	0%
neutralny	2%
raczej zadowolony	5%
zadowolony	37%
bardzo zadowolony	55%

PCA dokłada wszelkich starań, aby planowane rozszerzenia działalności akredytacyjnej były w pełni transparentne oraz realizowane były w odpowiedzi na oczekiwania rynku i zainteresowanych stron. W najbliższej przyszłości akredytacja obejmie kolejne obszary regulowane, dlatego kluczowe jest zapewnienie szerokiego dostępu do informacji na ten temat. Naszych klientów i inne strony zainteresowane zachęcamy do współpracy, tak aby wspólnie pracować nad zastosowaniem akredytacji w systemach oceny zgodności oraz skutecznie wspierać organy regulacyjne i przedsiębiorców w spełnianiu wymagań dotyczących jakości i bezpieczeństwa wyrobów i usług.

10 Aktualna i przewidywana sytuacja finansowa

Polskie Centrum Akredytacji jako krajowa jednostka akredytująca jest państwową osobą prawną prowadzącą samodzielną gospodarkę finansową, nienastawioną na zysk. PCA nie posiada oddziałów, a w trakcie roku obrotowego nie miało miejsca nabycie udziałów.

Aktywa

Wartość aktywów PCA na dzień 31.12.2024 r. wyniosła 31 677 tys. zł, w tym aktywa trwałe wyniosły 8 050 tys. zł. Aktywa obrotowe wyniosły 23 626 tys. zł, w tym należności handlowe 798 tys. zł., środki pieniężne 22 286 tys. zł.

Zobowiązania

Zobowiązania krótkoterminowe, które wyniosły 3 447 tys. zł, w tym z tytułu dostaw i usług 551 tys. zł, są regulowane w całości w należnych terminach. PCA nie posiada zobowiązań przeterminowanych, długoterminowych, nie korzysta z kredytów i nie posiada zabezpieczeń na majątku Centrum.

Wynik finansowy w roku 2024

Intensywnie rozwijająca się gospodarka, w szczególności te jej obszary, które angażują nowe technologie, stawiają kolejne wyzwania dla systemu oceny zgodności, a tym samym dla PCA. Aby temu sprostać Jednostka musi ciągle monitorować i dostosowywać się do oczekiwań rynku, co niesie za sobą ponoszenie dodatkowych kosztów. 2024 był rokiem, w którym ciągle odczuwaliśmy skutki toczącej się wojny w Ukrainie i inflacji, niemniej jednak udało się zrealizować zaplanowane przychody, co spowodowało, że na koniec roku osiągnięto zysk netto w kwocie 308 tys. zł. Tym samym udało się wypełnić zapisy art. 51 ustawy o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku, które nakładają na PCA obowiązek pokrycia wszystkich kosztów, łącznie z wynagrodzeniami, z uzyskanych przychodów, przy jednoczesnym prowadzeniu działalności nienastawionej na zysk.

W 2024 roku zrealizowano przychody w wysokości 32 197 tys. zł, w tym z działalności statutowej w kwocie 30 673 tys. zł., koszty zostały zrealizowane na poziomie 31 741 tys. zł. Pozwoliło to wypracować zysk brutto w kwocie 456 tys. zł., przy planowanym 158 tys. zł.

Zgodnie z informacjami zawartymi w sprawozdaniu finansowym za 2024 rok oraz sprawozdaniu z badania biegłego rewidenta, aktualna, a także przewidywana w najbliższej przyszłości sytuacja finansowa jednostki, w ocenie kierownictwa jest stabilna, a jej wyniki satysfakcjonujące. Zgodnie z art. 54 ust. 2 Ustawy o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku PCA zamierza przeznaczyć zysk netto na fundusz podstawowy.

Wydawca:

Polskie Centrum Akredytacji

Adres:

01-382 Warszawa, ul. Szczotkarska 42

tel.: +48 22 355 70 00

fax: +48 22 355 70 18

e-mail: sekretariat@pca.gov.pl

www.pca.gov.pl

Odwiedź nas na:

Projekt, skład i łamanie:

CC Professionals Group, www.ccpbg.com.pl